

UDA-PO KL.04.01.01-00-284/11

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

WYŻSZA SZKOŁA BANKOWA W GDAŃSKU

STRATEGIA WDRAŻANIA PROJEKTU INNOWACYJNEGO TESTUJĄCEGO

Nowy model kształcenia
- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego
i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym
na kierunku Zarządzanie
UDA-POKL.04.01.01-00-284/11

Temat w ramach, którego realizowany jest projekt: Nowe modele kształcenia przez całe życie, w tym integrowanie funkcjonujących modeli kształcenia ustawicznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

Wyższa Szkoła Bankowa
w Gdańsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Spis treści

I. Uzasadnienie	3
II. Cel wprowadzenia innowacji	9
III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego	11
IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego.....	14
V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa.....	16
VI. Strategia upowszechniania	17
VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki.....	19
VIII. Kamienie milowe II etapu projektu	20
IX. Analiza ryzyka.....	21

I. Uzasadnienie

Zgodnie z zaleceniem Rady UE z dnia 5 września 2012 w sprawie walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego, kraje członkowskie UE powinny zapewnić, aby do 2015 roku powstał krajowy system walidacji uczenia się pozaformalnego i nieformalnego zapewniający obywatelom m.in. możliwość uzyskania pełnych lub częściowych kwalifikacji na podstawie uczenia się w sposób inny niż formalny. W obecnym stanie prawnym szkolnictwa wyższego w Polsce nie istnieje żadne umocowanie pozwalające na uznawanie efektów kształcenia. Niniejszy projekt jest odpowiedzią na zalecenia Rady Unii Europejskiej, wprowadza nowatorskie rozwiązania, dotychczas niestosowane.

Według uzyskanych przez ekspertów danych pochodzących z analiz, badań oraz ekspertyz realizowanych w pierwszym i drugim etapie projektu (Pogłębiona diagnoza, Opracowanie wstępnej wersji produktu finalnego), do tej pory nie został stworzony dedykowany kierunkowi Zarządzanie, ani żadnemu innemu, produkt umożliwiający walidację efektów kształcenia poza- i nieformalnego.

Głównym problem, na który odpowiada projekt jest **brak rozwiązań prawnych, organizacyjnych i narzędziowych w szkolnictwie wyższym dającym uczelniom możliwości uznania studentom i kandydatom na studia efektów kształcenia (rozumianych jako zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne) uzyskanych w drodze kształcenia nieformalnego i pozaformalnego.**

Kształcenie nieformalne to niezorganizowane pod względem celu i czasu kształcenie, wynikające z działań związanych z pracą, życiem rodzinnym lub spędzeniem czasu wolnego, w szczególności nabywanie umiejętności zawodowych i społecznych. Kształceniem pozaformalnym jest zorganizowany proces kształcenia wynikający z planowanych działań względem celu i czasu nauki, w szczególności kursy i szkolenia w miejscu pracy, nauka języków obcych oraz kształcenie z wykorzystaniem otwartych zasobów edukacyjnych.

Uznawalność efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego dotyczy polskich uczelni wyższych różnych typów, kształcących w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym, w których kandydaci na studia i studenci zdobyli efekty kształcenia w kształceniu poza formalnym i chcą uniknąć ich powielania w toku studiów. Projekt zakłada realizację działań dla kierunku Zarządzanie, który według danych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest od kilku lat najczęściej wybieranym kierunkiem studiów, gdyż umożliwia nabycie zarówno wiedzy (z zakresu m.in. podstaw zarządzania, finansów, prawa, rachunkowości, marketingu, i innych) jak i umiejętności miękkich (funkcjonowania w grupie, organizacji pracy i czasu). Jednocześnie większość studentów kierunku Zarządzanie (studia niestacjonarne) to osoby pracujące, które kompetencje związane z zarządzaniem tj. kreatywność, myślenie analityczne, podejmowanie decyzji, rozwiązywanie problemów, nabywają w trakcie rozwoju osobistego i zawodowego czy uzupełniania swojej wiedzy, co wynika z dostosowywania się do wymogów rynku pracy (co czwarty pracujący uczestniczy w kształceniu pozaformalnym, co trzeci w nieformalnym: GUS Kształcenie dorosłych, 2011 r.). **Sytuacja ta powoduje, że obecnie kandydaci na studia i studenci posiadają już część wiedzy, umiejętności i kompetencji planowanych do realizacji w toku studiów, a mimo to muszą uczestniczyć w przedmiotach (modułach), których efekty kształcenia już nabyli.**

Należy podkreślić, że jednym z uwarunkowań przewagi edukacji nieformalnej nad formalną, będącym jednocześnie podstawową przesłanką do zaangażowania się w nią, jest incydentalny i dobrowolny charakter pierwszej z nich.

Problematyka uznawalności efektów kształcenia zdobytych drogą nieformalną i pozaformalną jest obecna od dłuższego czasu na forum instytucji Unii Europejskiej oraz w środowisku akademickim w kraju.

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

Przeprowadzona w ramach projektu diagnoza wskazuje, że instytucje unijne oraz uczelnie w krajach, w których stosuje się uznawalność są coraz bardziej zgodne co do ważności edukacji nieformalnej i pozaformalnej w procesie kształcenia się w społeczeństwach opartych na wiedzy. W kształceniu ustawicznym **edukacja nieformalna i pozaformalna jest aktualna i dostosowana do potrzeb i oczekiwań rynku pracy, przez co uznawana jest za nieodłączny składnik nowoczesnego kształcenia.** Organizacyjny proces uznawania wiedzy i umiejętności studentów, którego celem jest weryfikacja posiadanych efektów kształcenia zdobytych drogą edukacji nieformalnej i pozaformalnej oznacza konieczność opracowania odpowiednich procedur pozwalających na spójne i powszechne uznawanie efektów kształcenia poprzez różne uczelnie w kraju. Edukacja nieformalna staje się poprzez to poważnym partnerem edukacji formalnej. W związku z tym wskazane jest stworzenie w Polsce rozwiązań prawnych, organizacyjnych i narzędzi, umożliwiających uznanie efektów kształcenia uzyskanych nieformalnie i pozaformalnie. **Opracowanie jednolitej procedury uznawalności ma umożliwić studentom i kandydatom na studia uznanie części efektów kształcenia przewidzianych dla danego kierunku studiów, co skutkować będzie zaliczeniem i zwolnieniem z konieczności uczęszczania na niektóre przedmioty/moduły.**

Wiele krajów Unii Europejskiej chce zwiększyć udział osób z uzyskanymi efektami kształcenia w kształceniu pozaformalnym i nieformalnym w szkolnictwie wyższym oraz zamierza zachęcać do powrotu do edukacji tych, którzy opuścili system (ze względów zawodowych) lub którzy nigdy formalnie nie byli jego częścią. Z jednej strony taka zmiana służy podniesieniu pozycji edukacji nieformalnej, która stała się niezbędną w walce z bezrobociem z drugiej zaś daje możliwość uczelniom wyższym uelastycznienia swojej oferty względem nowych kandydatów na studia poprzez skoordynowane działania w zakresie uznania ich kompetencji zdobytych w kształceniu nieformalnym i pozaformalnym. Niezwykle ważną kwestią jest zatem połączenie ze sobą efektów edukacji formalnej i pozaformalnej dzięki czemu doświadczeni już studenci, posiadający pewne kompetencje, wiedzę i umiejętności uzyskane w kształceniu nieformalnym, będą mieli możliwość poszerzenia swoich zasobów wiedzy i umiejętności o efekty kształcenia formalnego, aby dzięki temu zdobyć większe kwalifikacje i zwiększyć swoją siłę przetargową na rynku pracy w przyszłości.

W ramach pogłębionej diagnozy dokonanej przez zespół ekspertów w I etapie realizacji projektu przeprowadzono:

1. Działania konsultacyjne wśród nauczycieli akademickich i władz uczelni - konsultacje przeprowadzono w grudniu 2012 oraz w kwietniu 2013, uczestniczyli w nich przedstawiciele:

- Politechniki Koszalińskiej,
- Politechniki Gdańskiej,
- Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu,
- Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu,
- Uniwersytetu Technologiczno- Przyrodniczego w Bydgoszczy,
- Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu,
- Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku,
- Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku.

Grupę konsultacyjną stanowiło sześciu ekspertów zatrudnionych w projekcie (dobrych zgodnie z kryteriami wynikającymi z projektu tj. ekspert ds. zawodowego kształcenia na poziomie wyższym w zakresie zarządzania, ekspert z doświadczeniem w zakresie zarządzania, ekspert do spraw szkolnictwa wyższego, ekspert do spraw tworzenia narzędzi psychologicznych, psycholog- metodyk, osoba odpowiedzialna za analizy statystyczne) pod nadzorem eksperta głównego. Projekt zakładał konsultacje z 2 dziekanami/ prodziekanami i 4 dydaktykami, jednakże grupa konsultacyjna składała się z 2 dziekanów, 1 prorektora oraz 3 dydaktyków (pracownikami samodzielnymi). Jako metodę przyjęto formę wywiadów

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Wyższa Szkoła Bankowa
w Gdańsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

grupowych moderowanych przez eksperta głównego. Podczas przeprowadzania wywiadów zadawane były pytania w obrębie następujących tematów:

- doświadczenie w zakresie uznawalności efektów kształcenia nabytych przez studentów w nieformalnym i pozaformalnym systemie kształcenia- jaki jest stan obecny i wiedza,
- jakie problemy pojawiają się w kontekście wprowadzenia uznawalności,
- opinia dotycząca proponowanych rozwiązań w aspekcie prawnym, organizacyjnym i narzędziowym.

Konsultacje prowadzone były również z władzami uczelni Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku- na posiedzeniu Senatu Uczelni w kwietniu 2013 roku prezentowany był Model opracowany w ramach projektu.

Konsultacje Modelu przeprowadzono również na spotkaniu w dniu 11 kwietnia 2013 roku z Wicemarszałkiem Senatu Rzeczypospolitej Polskiej Janem Wyrowińskim.

2. Działania konsultacyjne wśród pracodawców - w projekcie zaplanowano dwa spotkania z Radą Programową. Rada powstała w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku w Grudniu 2011 w ramach projektu „Ekonomia sukcesu- program rozwoju Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku UDA-POKL.04.01.01-00-284/11”, współfinansowanego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Spotkania Rady odbywają się cyklicznie (najczęściej 2 razy do roku). Celem Rady jest opiniowanie siatek programowych oraz efektów kształcenia na kierunkach realizowanych przez Wyższą Szkołę Bankową w Gdańsku. Konsultacje odbyły się dwukrotnie: 10 stycznia 2013 oraz 9 maja 2013 roku na terenie Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku. Badanie przeprowadzone zostało przy pomocy kwestionariusza ankietowego na spotkaniu Rady przy uczestnictwie osoby moderującej. Moderator przed rozpoczęciem badania wprowadził respondentów w zagadnienie uznawalności, w szczególności w pojęcia i definicje używane w projekcie, w założenia projektu oraz w przygotowywany produkt finalny- Model uznawania efektów kształcenia. Opinie na temat uznawalności efektów kształcenia zostały zebrane wśród uczestników Rady- finalnie 26 przedstawicieli przedsiębiorców z regionu pomorskiego.

3. W grudniu 2012 zrealizowano badanie ankietowe wśród studentów- zostało przeprowadzone przy zastosowaniu techniki PAPI – wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety wypełnianej przez wykwalifikowanego ankietera, którym objęto 1000 studentów trzeciego roku studiów niestacjonarnych na kierunku Zarządzanie z całego kraju. Badanie realizowane było na terenie całej Polski, całość prac zorganizowana była w dwa weekendy, w trakcie których odbywały się zajęcia dla zaocznych studentów zarządzania.

4. Zrealizowano w grudniu 2012 wśród kandydatów na studia 2 badania fokusowe (metoda zogniskowanych wywiadów grupowych- FGI) w Sopocie . W ramach badania odbyły się dwie grupy dyskusyjne, w których łącznie wzięło udział 15 osób (8 kobiet i 7 mężczyzn). Wszystkie osoby biorące udział w badaniu posiadały doświadczenie w zarządzaniu, zdobyte w ramach zajmowanego stanowiska lub poprzez prowadzenie własnej działalności gospodarczej i planowały rozpoczęcie studiów wyższych w ciągu najbliższych dwóch lat.

Zebrane dane o charakterze jakościowy i ilościowy na temat uznawalności efektów kształcenia zdobytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego pozwoliły na stworzenie szerokiego obrazu badanego zjawisk, a przede wszystkim zobrazowały występowanie określonych zjawisk, korelacji i zależności pomiędzy badanymi zmiennymi.

Zdecydowana większość badanych wypowiedziała się za wprowadzeniem możliwości uznawania efektów kształcenia uzyskanych w kształceniu nieformalnym lub pozaformalnym w prawie o szkolnictwie wyższym. W opinii Dziekanów i Prorektora uczestniczących w konsultacjach zapis o procesie uznawalności powinien znaleźć się w ustawie o Szkolnictwie Wyższym, którego rozwinięcie byłoby

uzasadnione w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Takie zapisy pozwolą uczelniom na dostosowanie się do wymogów związanych z procesem uznawalności i jednocześnie prowadzić procesy edukacyjne w świetle obowiązujących przepisów. W ramach konsultacji w Radzie Programowej wypracowano wspólne stanowisko dotyczące konieczności wprowadzenia uznawalności poprzez upowszechnienie tego postępowania we wszystkich uczelniach. Takie podejście pozwoli na równe traktowanie studentów i kandydatów na studia, którzy nabyli wcześniej wybrane efekty kształcenia.

Proces uznawalności efektów kształcenia oraz towarzysząca mu ocena dokumentów potwierdzających zakres i stopień posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta, wymaga zebrania i przetworzenia odpowiednich informacji, co oznacza konieczność ustanowienia jasnych kryteriów oceny. **Obecnie nie ma w Polsce rozwiązań kompleksowych (występują jedynie rozwiązania wynikające z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 roku dotyczące uznawalności języków obcych na podstawie uzyskanych certyfikatów oraz zasad zwolnienia z praktyk na podstawie Ustawy o Szkolnictwie Wyższym art. 166) które porządkowałyby problematykę uznawalności w/w efektów jednocześnie od strony prawnej, organizacyjnej i narzędziowej.** Zaprezentowany opis modelu prawnego, organizacyjnego oraz narzędziowego podejmuje próbę usystematyzowania i sformalizowania sekwencji niezbędnych działań w ramach tej procedury.

Jako główne przyczyny nie uznawania przez uczelnie kandydatom na studia i studentom efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego respondenci uczestniczący w badaniach jakościowych (załącznik nr 1) i ilościowych (załącznik nr 2) przeprowadzonych w ramach pogłębionej diagnozy, wskazali:

1. Brak rozwiązań prawnych w Polsce umożliwiających uznanie efektów kształcenia zdobytych poza szkolnictwem wyższym

Wdrożenie Krajowych Ram Kwalifikacji skierowało uwagę na efekty kształcenia, co stwarza możliwość uznawania efektów kształcenia poza- i nieformalnego. W Polsce brak jest jednak rozwiązań prawnych pozwalających na uznanie ww. efektów kształcenia. Na podstawie analizy opisującej Krajowe Ramy Kwalifikacji w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego (część 2, Uniwersytet Jagielloński, Doświadczać uczenia, Materiały pokonferencyjne, Wydawnictwo FRSE, Kraków 2009) w tym zakresie występują różne rozwiązania prawne dotyczące uznawania efektów kształcenia uzyskanych poza formalnym systemem szkolnictwa wyższego:

- w Anglii, Szkocji, Irlandii, Holandii na podstawie rozwiązań krajowych, uczelnie tworzą swoje systemy. Kraje te, stosują państwowe standardy uznawania kompetencji zawodowych i dają możliwość potwierdzenia ich w testach; przychylnie podchodzą do modelu edukacji zorientowanej na wyniki, akceptowane jest uczenie się w systemie pozaformalnym i nieformalnym;
- w krajach skandynawskich stosuje się zaawansowane podejście integrujące edukację formalną i nieformalną;
- kraje śródziemnomorskie pozytywnie podchodzą do edukacji nieformalnej i pozaformalnej jako źródła zasobów dla gospodarki;
- w Niemczech i Austrii obserwuje się niechętnie podejście do uznawania efektów edukacji pozaformalnej i nieformalnej w oparciu o autonomiczne rozwiązania uczelni, wiążąc cały proces raczej z rozwiązaniami systemowymi;
- we Francji istnieje sieć publicznych ośrodków oceny kompetencji mających na celu doradztwo i wsparcie w określaniu indywidualnych umiejętności oraz promowanie możliwości szkoleniowych.

Polska na tle praktyk europejskich, pozostaje w grupie krajów, w których uznawanie efektów kształcenia zdobytych drogą nieformalną i pozaformalną do dnia dzisiejszego nie jest uregulowane przepisami prawa.

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

W Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego rozpoczęto prace mające na celu opracowanie i przeprowadzenie procedur legislacyjnych w wyniku których proces uznawalności zostanie określony przepisami.

2. Brak opisu rozwiązań organizacyjnych na uczelniach

W krajach anglosaskich proces uznawania kwalifikacji zaczyna się od złożenia wniosku w odpowiedniej jednostce: Biurze Rekrutacji/Uznawalności. W wyniku pogłębionej diagnozy (załącznik nr 1) przeprowadzonej w ramach badań jakościowych respondenci wskazywali na próby podejmowania działań mających na celu uznanie efektów kształcenia zdobytych poza formalnym kształceniem. Wśród osób, które podjęły taką próbę najczęściej wskazywano wykładowcę przedmiotu (77,4%). Zaledwie 14% badanych wskazało na podjęcie próby, która w 73,5% zakończyła się sukcesem. W Polskich uczelniach jednostką najbardziej zorientowaną na rozwój zawodowy studentów są Biura Karier. Jednak ze względu na to, że uznawanie części efektów kształcenia uzyskanych pozaformalnie będzie się rozwijać, należy na uczelniach stworzyć ramy organizacyjne, które zajmą się walidacją efektów kształcenia poza i nieformalnego z innych kierunków niż Zarządzanie jak i rozszerzeniem narzędzi do tej oceny.

Niezwykle trudną kwestią do rozwiązania pozostaje pogodzenie incydentalnego charakteru nieformalnej edukacji z koniecznością jej certyfikacji (która wymaga jej sformalizowania). Niezwykle istotne jest dla propagatorów nieformalnej edukacji jest chronienie jej istoty przed nadmiernym sformalizowaniem. Konieczna jest jednak weryfikacja efektów kształcenia nieformalnie zdobytych i potwierdzających je dokumentów, a także stosowanie dodatkowych testów, których celem jest wskazanie stopnia dopasowania posiadanych przez studenta efektów kształcenia nieformalnych z wymaganiami stawianymi w tym zakresie przez wewnętrzne dokumenty Uczelni (sylabusy, opis efektów kształcenia, specyfika przedmiotu itp.). Pojawiają się dwie kolejne kwestie, po pierwsze nie jest jasne, w jaki sposób formalne i nieformalne kształcenie ma być ze sobą powiązane. Po drugie otwarta pozostaje kwestia, jak uniknąć instrumentalizacji procesu uznawalności efektów nieformalnego kształcenia pod presją wymogów ekonomicznych czy partykularnych intencji władz uczelni. W krajach Unii Europejskiej istnieje przekonanie odnośnie ryzyka nadmiernego sformalizowania edukacji nieformalnej oraz dostrzega się konieczność połączenia obu form edukacji (formalnej i pozaformalnej). Należy jednak starać się uniknąć zbytniego zinstrumentalizowania edukacji nieformalnej. Konieczne zatem jest opracowanie modelu prawnego, organizacyjnego i narzędziowego, które będą ze sobą powiązane i stworzą podstawy do opracowania procedur niezbędnych w procesie uznawalności.

3. Brak narzędzi do mierzenia efektów kształcenia zdobytych poza szkolnictwem wyższym

Do czasu wprowadzenia Krajowych Ram Kwalifikacji w Polsce szkolnictwo wyższe nie było oparte na efektach kształcenia i tym samym nie było możliwości wdrożenia uznawania efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego w konsekwencji nie tworzone też narzędzi do uznawania tego typu kształcenia. Wcześniej wybrane treści programowe uznawane były na podstawie zewnętrznych certyfikatów, zaświadczeń odbycia praktyk i innych dokumentów. Były też realizowane studia pomostowe dla czynnych zawodowo pielęgniarek. Realizowały program w zależności od posiadanych kwalifikacji (KRK w Szkolnictwie Wyższym jako narzędzie poprawy jakości kształcenia, 2010r).

Proces uznawalności zakłada uznanie efektów kształcenia zdobytych w kształceniu poza formalnym. Kandydaci na studia oraz studenci nie posiadają odpowiedniej wiedzy na temat możliwości uznania im

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

efektów kształcenia, ani zasad ich pomiaru. W ramach zadania drugiego dotyczącego opracowania wstępnej wersji produktu przygotowano założenia pozwalające na wykorzystanie odpowiednich narzędzi pomiaru, takich jak:

- arkusz oceny efektów kształcenia,
- test sprawdzający (opracowany w oparciu o badania trafności i rzetelności).

W chwili obecnej kandydaci na studia i studenci uzyskują informację dotyczącą możliwości uznania efektów kształcenia z języka obcego na podstawie certyfikatów językowych określających poziom zaawansowania, który można odnieść do treści realizowanego przedmiotu i oceny (np. poziom podstawowy średniozaawansowany, zaawansowany).

Innym narzędziem pomiaru efektów kształcenia jest Regulamin praktyk - pozwalający na zwolnienie z całości lub części praktyk.

Poza Polską tworzone już narzędzia pomiaru efektów kształcenia zdobytych poza formalną strukturą uczelni (autorzy R. Sternberg, J. A. Horvath , Tacit Knowledge In Professional Practice, Routledge, New York, 1999) . W badaniach wykazano wysoki poziom skuteczności narzędzia, które składa się z kilku elementów zawierających informacje znajdujące się w portfolio oraz testów dotyczących oceny zdobytych efektów, w ustalaniu poziomu profesjonalnej praktycznej wiedzy, co pozwala zróżnicować osoby ze względu na poziom wiedzy zdobytej drogą nieformalną.

4. Zbyt niski poziom zaufania uczelni i organów państwowych do uznawania efektów kształcenia i świadomości ich korzyści

Institucje szkolnictwa wyższego wykazują brak zaufania do efektów kształcenia zdobytych poza systemem kształcenia formalnego. Dlatego brakuje motywacji do tworzenia rozwiązań w zakresie walidacji tego typu efektów kształcenia (J. Urbanikowa, Panel dyskusyjny IV; Warszawa, 23.03.2010r.). Zauważalne jest również niedocenywanie na szczeblu państwowym korzyści wynikających z uznawania osiągnięć spoza kształcenia formalnego zarówno dla uczących się jak i dla samych uczelni w wymiarze merytorycznym, organizacyjnym, jak i finansowym. Podejście to wpływa na brak przygotowania organizacyjnego uczelni do uznawania efektów kształcenia.

Zaproponowane rozwiązania w ramach projektu, mogą stanowić zachętę do podejmowania studiów i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a finalnie przyczynić się do lepszego przygotowania pracowników do oczekiwań rynku pracy. Ponadto proponowane rozwiązania pozwolą na przygotowanie się uczelni do wdrożenia procesu uznawalności poprzez kompleksowe rozwiązanie dotyczące uwarunkowań prawnych organizacyjnych i narzędziowych.

Uznawanie nieformalnej edukacji niekoniecznie wiąże się ze zmianą istoty edukacji formalnej. Nowa sytuacja przed , którą stają uczelnie wymusi na nich wprowadzenie nowych procedur i rzuci nowe światło na niedostrzeganą do tej pory edukację poza formalną.

Przesłanką wskazującą na zasadność wprowadzenia procesu uznawalności są również wyniki analizy sytuacji kobiet i mężczyzn na rynku edukacyjnym. Jak wynika z danych GUS (*Kształcenie dorosłych*, 2011 r. dane opublikowane w maju 2013 roku) 36% kobiet i 35% mężczyzn (w wieku 25-64) uczestniczy w jakiegokolwiek formie edukacji. Ponadto kobiety (51,3%) nieznacznie częściej niż mężczyźni (48,7%) uczestniczą w kształceniu w systemie pozaformalnym. Również udział kobiet z wykształceniem wyższym wśród ogółu kobiet doksztalcających się jest większy niż w przypadku mężczyzn (40,4% kobiet wobec 39,5% mężczyzn). Z analizy aktywności edukacyjnej kobiet i mężczyzn wynika, że nie można mówić o dyskryminacji w zakresie dostępu do edukacji. Zarówno kobiety, jak i mężczyźni są aktywni w tym

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

zakresie. Możliwość uznania części efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego i tym samym zmniejszenie zaangażowania czasowego w realizację studiów, z pewnością wpłynie na zwiększenie udziału zarówno kobiet i mężczyzn w kształceniu na poziomie wyższym, gdyż pozwoli na wygospodarowanie czasu niezbędnego do podniesienia poziomu wykształcenia.

Komisja Europejska dostrzegła możliwość zwiększenia na rynku pracy osób z wykształceniem wyższym poprzez dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań rynku pracy. Możliwość zwiększenia liczby osób kończących studia upatruje się poprzez wprowadzenie procesu uznawalności nauczania w krajach UE. Proces ten pozwoli na ograniczenie czasu jaki student będzie poświęcał na naukę, gdyż nie będzie uczestniczył w realizacji przedmiotów/ modułów, z których nabył już efekty kształcenia. Polska chcąc realizować założenia zawarte w zaleceniu nie ma odpowiednich uregulowań prawnych pozwalających uczelniom na wdrożenie procesu. Brak uregulowań prawnych spowodował, że uczelnie nie opracowały procedur organizacyjnych niezbędnych do przeprowadzenia procesu uznawalności jak również nie opracowały narzędzi pomiarowych. Ze względu na brak rozwiązań prawnych skala problemu jest ogólnokrajowa.

Brak procesu uznawalności (opartego o kompleksowe rozwiązania z zakresu procedur prawnych, organizacyjnych i narzędziowych) z jednej strony **nie zachęci większej liczby kandydatów do rozpoczęcia studiów**, z drugiej zaś **nie przyczyni się do lepszej integracji środowiska akademickiego z sektorem biznesowym**. Brak uznawania efektów kształcenia będzie skutkowało brakiem możliwości łączenia kształcenia formalnego z pracą zawodową (ze względu na duże zaangażowanie czasowe związane z uzyskaniem wykształcenia wyższego, kandydatom na studia trudniej będzie podjąć studia).

Kolejną konsekwencją nie wdrożenia procesu uznawalności na uczelniach jest obniżenie atrakcyjności szkolnictwa wyższego dla pracowników z wieloletnim stażem posiadającym określone efekty kształcenia, gdyż dla tych osób przekazywane treści w ramach realizacji programów studiów będą już znane a czas poświęcony na realizację tych zajęć studenci mogą odebrać jako czas zmarnowany, który mogliby przeznaczyć na inne zajęcia. Brak zachęty w postaci uznawalności nie zwiększy liczby absolwentów studiów na rynku pracy, nie zmniejszy stopy bezrobocia, nie uelastyczni systemu szkolnictwa wyższego, który mógłby być postrzegany niezbędne i konieczne wyzwanie dla pracujących kandydatów na studia.

II. Cel wprowadzenia innowacji

Główny cel proponowanej innowacji jest tożsamy z celem głównym projektu zawartym we wniosku o dofinansowanie i jest nim „wprowadzenie modelu mierzenia i uznawania efektów kształcenia kandydatów na studia pozaformalnego i nieformalnego dla kierunku Zarządzanie do 30 września 2015 roku” Założenia modelu opierają się na wprowadzeniu kompleksowych rozwiązań, polegających na uznawaniu efektów kształcenia kandydatom na studia i studentom na podstawie efektów kształcenia uzyskanych pozaformalnie i nieformalnie. Model będzie zawierał wzorzec rozwiązań dotyczących regulacji wewnętrznych w uczelni, procedur organizacyjnych w zakresie funkcjonowania komórki organizacyjnej ds. uznawalności jak i opis przebiegu procedury uznawalności i wydania decyzji na podstawie której zgodnie z regulaminem studiów nastąpi zwolnienie/zaliczenie wybranych przedmiotów/modułów. Model zawiera również opis postępowania odwoławczego od decyzji.

Cel główny projektu jest tożsamy z celem wskazanym we wniosku, a wskaźniki jego pomiaru pozostają bez zmian. Zakłada on stworzenie, przetestowanie i upowszechnienie modeli mierzących i uznających efekty kształcenia pozaformalnego i nieformalnego na kierunku Zarządzanie. Źródło weryfikacji wskaźnika: to

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

raport podsumowujący stworzenie, ewaluację i wdrożenie modelu oraz pozytywne opinie pracowników akademickich i instytucji, zawarte w raporcie podsumowującym,

W wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy konieczne będzie doprecyzowanie celów szczegółowych i wskaźników pomiaru tych celów. W konsekwencji przeprowadzonych badań cele szczegółowe zostały uściślone a ich nowe brzmienie zaprezentowano poniżej:

Cel szczegółowy „Wprowadzenie modelu mierzenia i uznawania efektów pozaformalnego i nieformalnego kształcenia kandydatów na studia dla kierunku Zarządzanie” (od 01.10.2012 do 30.09.2015), zostanie zrealizowany poprzez stworzenie modelu prawnego, organizacyjnego i narzędziowego oraz pozyskanie pozytywnych opinii od władz uczelni, pracowników akademickich i instytucji poza akademickich. Przygotowany model będzie podlegał walidacji i pozwoli na wdrożenie tych rozwiązań. Źródłem weryfikacji będzie opracowany model prawny, organizacyjny i narzędziowy oraz pozytywne opinie władz uczelni. Wskaźniki zostaną zrealizowane w postaci raportu zawierającego ostateczną wersję modelu gotową do wdrożenia w uczelniach publicznych i niepublicznych oraz pozytywne opinie. 1 raport 3 opinie do 30.09.2015

Cel szczegółowy „Wprowadzenie prawnych możliwości uznawania efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego na poziomie wyższym” (od 01.10.2012 do 30.09.2015). Zgodnie z projektem wskaźnikiem pomiaru jest raport z całokształtu podjętych działań mających na celu wdrożenie uznawania efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego dla kierunku zarządzanie. Źródłem weryfikacji będą raporty cząstkowe opracowane na koniec realizacji poszczególnych zadań w projekcie, na podstawie których powstanie raport końcowy, zbierający całokształt informacji na temat realizacji celu. Raport zawierać będzie również informację dotyczącą poparcia przyjętych rozwiązań zawartych w modelu przez dziekanów /prodziekanów akceptujących opracowanie modelu. Wskaźnikiem pomiaru będzie wynik badań ankietowych przeprowadzanych wśród dziekanów prodziekanów na etapie upowszechniania projektu. Źródłem weryfikacji wskaźnika będą wyniki ankiety ewaluacyjnej przeprowadzonej po realizacji spotkań informacyjnych ramach upowszechniania wartość docelowa to 60% pozytywnych opinii.

Cel szczegółowy dotyczący „Przygotowania organizacyjnego uczelni do uznawania efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego na poziomie wyższym (od 01.10.2012 do 30.09.2015). Projektodawca zakłada opracowanie modelu organizacyjnego zapewniającego funkcjonowanie przyjętych rozwiązań na Uczelni. Wskaźnik pomiaru celu został ograniczony do jednego elementu, w wyniku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy pracownicy akademicy i dziekani opowiedzieli się za autonomią uczelni i zrezygnowano z tworzenia Centrum Uznawalności Kształcenia na rzecz indywidualnych rozwiązań w uczelniach, poprzez powołanie Komisji do spraw uznawalności. Źródłem weryfikacji celu będzie roczny raport z prac komisji.

Kolejnym celem szczegółowym jest „Wprowadzenie możliwości pomiaru wiedzy, kompetencji, umiejętności z zakresu zarządzania przez uczelnie wyższe uzyskanych w trakcie kształcenia nieformalnego i pozaformalnego” (od 01.10.2012 do 30.09.2015). Zakłada wprowadzenie możliwości pomiaru efektów kształcenia poprzez arkusz oceny efektów kształcenia opracowany dla przedmiotu/modułu na podstawie informacji zawartych w sylabusie przy pomocy karty oceny efektów albo testu sprawdzającego opracowanego indywidualnie do każdego przedmiotu/modułu w stosunku do którego przewidziano możliwość uznania efektów kształcenia. Wskaźnik pomiaru to liczba opracowanych narzędzi pomiarowych oraz liczba osób którym uznano efekty kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, źródło weryfikacji: arkusz oceny i wzorcowe testy sprawdzające oraz lista osób, którym uznano efekty

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

kształcenia.

Cel szczegółowy „Akceptacja wypracowanego Modelu i deklaracja jego wdrożenia na innych uczelniach poprzez realizację działań upowszechniająco-włączających „od 01.10.2012 do 30.09.2015. Cel ten będzie realizowany poprzez działania włączające i upowszechniające polegające na utworzeniu strony www.efs.pl/modelkształcenia dedykowanej produktowi finalnemu, stworzeniu i wysłaniu newslettera do grupy użytkowników, przeprowadzeniu kampanii upowszechniającej w prasie branżowej, opracowaniu i wydaniu publikacji oraz organizacji spotkań i warsztatów, a także na udziale w konferencjach. Wskaźnik pomiaru- liczba osób (350 osób), która pozytywnie zaopiniowała stworzony model, liczba osób (700) która uzyskała wiedzę na temat możliwości tworzenia narzędzi dla innych niż określone w projekcie, efektów kształcenia. – źródłem weryfikacji będzie lista obecności na spotkaniach i ankiety samooceny.

Cele określone we wniosku o dofinansowanie zostały przeformułowane i otrzymały powyższy kształt, jednak założenia wynikające z realizacji zadań nie odbiegają w sposób istotny od wcześniej postawionych celów.

III. Opis innowacji, w tym produktu finalnego

Brak możliwości uznawania efektów kształcenia poza- i nieformalnego jest problemem nowym, pojawił się on w Polsce wraz z wdrożeniem Krajowych Ram Kwalifikacji. Problem ten jednak wciąż jest słabo rozpoznany, nie było też narzędzi rozwiązujących problemy uznawania efektów kształcenia poza- i nieformalnego na kierunku Zarządzanie.

Celem innowacji jest zwiększenie udziału osób z wykształceniem wyższym na rynku pracy poprzez wykorzystanie zdobytych przez te osoby efektów kształcenia w edukacji poza formalnej i zmniejszenie zaangażowania czasowego w realizację studiów. Przykładowo osoba będąca księgowym nie posiadająca wykształcenia wyższego, a chcąc zdobyć to wykształcenie na kierunku Zarządzanie, w obecnych ramach organizacyjnych szkolnictwa wyższego zobowiązana jest do odbycia i zaliczenia wszystkich przedmiotów przewidzianych programem kształcenia, pomimo iż w zakresie takich przedmiotów jak rachunkowość, posiada wiedzę przekraczającą tematykę prezentowaną na zajęciach. To w konsekwencji prowadzi do marnowania jej czasu, który może być wykorzystywany efektywniej. Zastosowanie modelu wypracowanego w ramach projektu stworzy możliwość zaliczenia takim osobom zajęć, co do których posiadają wiedzę i umiejętności nabyte w drodze pracy zawodowej, szkoleń, czy doświadczeń życiowych.

Proponowane w projekcie rozwiązanie różni się od nielicznych dotychczasowych prób przede wszystkim kompleksowością: obejmuje opracowanie rozwiązań legislacyjnych, organizacyjnych oraz narzędziowych.

Model legislacyjny obejmuje następujące elementy, które dadzą możliwość wprowadzenia uznawalności efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym:

1. Projekt ustawy – zmieniającej ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym
2. Projekt Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
3. Projekt Regulaminu uznawalności efektów kształcenia
4. Projekt uchwały Senatu uczelni wyższej

Model organizacyjny przedstawia opis procedury uznania efektów kształcenia kandydatom na studia w oparciu o posiadane i udokumentowane efekty kształcenia (w przypadku kształcenia pozaformalnego) i/lub deklarowane/zgłoszone efekty kształcenia (w przypadku kształcenia nieformalnego). Charakterystyka sekwencji następujących po sobie działań w ramach procedury uznawania wspomnianych efektów pozwala

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

na uporządkowanie całego procesu oraz wskazanie na jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację poszczególnych etapów w modelu. Przedstawiono w nim także propozycję dokumentów, które powinny być opracowane, złożone lub wydane na różnych etapach procesu. Wskazano również na harmonogram prac z uwzględnieniem czasu realizacji poszczególnych działań w ramach modelu. W pierwotnym założeniu projektu model organizacyjny przewidywał utworzenie Centrum Uznawalności Kształcenia (CUK) jako przyuczelnianej jednostki odpowiedzialnej za walidację i uznanie efektów kształcenia poza-nieformalnego i świadczącej usługi wewnętrzne oraz zewnętrzne na potrzeby innych uczelni. Podczas realizacji pierwszego etapu projektu pomysł tworzenia CUK, które mogłoby uznawać efekty kształcenia na wielu uczelniach, został poddany krytyce ze strony dziekanów i pracowników naukowych (w ramach konsultacji w procesie empowermentu). Wskazywali oni na niechęć uczelni do ingerencji w uczelniane programy kształcenia ze strony instytucji zewnętrznych. Ponadto wskazywano na problem zapewnienia źródeł finansowania działalności CUK po zakończeniu projektu. Równocześnie wskazywano, iż tworzenie nowej jednostki CUK na każdej z uczelni oznaczać będzie obciążenie finansowe uczelni, a także nadmierne rozbudowanie procedury organizacyjnej i potencjalne konflikty pomiędzy jednostkami organizacyjnymi uczelni a CUK. Wobec powyższego zespół ekspercki po konsultacjach ze środowiskiem akademickim zaproponował budowę modelu organizacyjnego w oparciu o obecnie funkcjonujące jednostki organizacyjne (wydziały, instytuty), którym zostanie powierzona kompetencja do tworzenia możliwości i podejmowania decyzji w zakresie uznawalności efektów kształcenia.

Model narzędziowy tworzą wzorcowe testy dla wybranych przedmiotów (podstawy zarządzania, prawo i finanse) wykładanych na studiach I stopnia na kierunku Zarządzanie weryfikujące opanowanie efektów kształcenia. Jak wskazano w modelu prawnym i organizacyjnym są one wykorzystywane przez komisje ds. uznawalności w sytuacji, kiedy na podstawie przedstawionych przez kandydata dokumentów nie można podjąć decyzji o zaliczaniu danego przedmiotu. Przygotowanie, a następnie analiza statystyczna testów sprawdzających pod względem trafności i rzetelności, wymaga wcześniejszego przygotowania sylabusów do przedmiotów, zawierających treści i efekty kształcenia przedmiotowe, które zgodne są z efektami kształcenia dla danego kierunku studiów. Dlatego też przygotowany model narzędziowy, obok testów wzorcowych zawiera również te elementy, które są niezbędne do ich przygotowania. Model narzędziowy składa się tym samym z:

1. zestawienia przedmiotów najczęściej wykładanych na studiach I stopnia kierunku zarządzanie z podziałem na trzy grupy przedmiotów, tj. ogólnych, podstawowych i kierunkowych. Zestawienie powstało na podstawie analizy programów nauczania z najczęściej wybieranych uczelni w Polsce kształcących studentów na kierunku zarządzanie według listy najpopularniejszych uczelni Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego ,
2. wykazu efektów kształcenia na studiach I stopnia na kierunku zarządzanie, powstały na podstawie analizy efektów kształcenia kilkunastu uczelni w Polsce,
3. wzorcowych testów weryfikujących efekty kształcenia w trzech wybranych przedmiotach: podstaw zarządzania, prawa i finansów.

Określając grupy docelowe innowacji zdefiniowano grupę użytkowników i odbiorców. Użytkownikami innowacji będą wszystkie uczelnie publiczne (ok.35) i niepubliczne (ok.250) oraz ich pracownicy, rektorzy, dziekani/prodzekani i dydaktycy realizujący zajęcia na kierunku Zarządzanie. Założenia legislacyjne i organizacyjne ze względu na swój uniwersalny charakter mogą być stosowane na wszystkich kierunkach kształcenia. Jednak model narzędziowy jest przygotowany na potrzeby uznawalności efektów kształcenia

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

na kierunku Zarządzanie, dlatego też produkt kierowany jest do uczelni wyższych posiadający ten kierunek. Otrzymają one do stosowania nowe narzędzie w postaci prawnych i organizacyjnych możliwości wdrożenia procesu uznawalności efektów kształcenia zdobytych na drodze pozaformalnej i nieformalnej. Uniwersalność tego produktu daje możliwość wdrożenia modelu w wersji niezmienionej lub stosownie do potrzeb można dokonać modyfikacji poprzez rozszerzenie modelu o dodatkowe elementy. Wartością dodaną dla uczelni jest możliwość wielopłaszczyznowej adaptacji modelu uznawalności mającej na celu zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych. Jednocześnie będzie on narzędziem promocyjnym/marketingowym wychodzącym naprzeciw studentom i kandydatom na studia pracującym i studiującym w zakresie tych samych lub zbieżnych efektów kształcenia.

Odbiorcami innowacji będą studenci oraz kandydaci na studia wyższe (kierunek Zarządzanie) zainteresowani uznaniem efektów kształcenia. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami, zarówno dla jednej, jak i dla drugiej grupy problem braku możliwości uznania efektów kształcenia jest istotny.

Po pomyślnym włączeniu do polityki użytkowników innowacji w przyszłości mogą okazać się wszystkie uczelnie z kierunkiem Zarządzanie.

Warunkiem właściwego działania innowacji pozostaje również przejrzystość procedur i związana z tym promocja procesu uznawalności przez Uczelnie. Jednocześnie warunkiem koniecznym powodzenia całego procesu będzie akceptacja możliwości uznania efektów przez kandydatów na studia, którzy z jednej strony będą zainteresowani możliwością uznania nabytych w kształceniu poza- i nieformalnym efektów, ale również będą zobligowani do napisania odpowiedniego wniosku, jego uzasadnienia i potwierdzenia m.in. certyfikatami i innymi dokumentami.

Niewątpliwym i najważniejszym efektem upowszechnienia innowacji będzie podjęcie studiów na kierunku Zarządzanie przez osoby posiadające pewne doświadczenie zawodowe, które ze względu na konieczność ponownego opanowania już posiadanych efektów kształcenia rezygnowały z jej podjęcia. Osoby te dzięki uznaniu posiadanych efektów będą zwolnione z części godzin studiów, co poprzez wyeliminowanie z nauki opanowanych już treści przełoży się na zainteresowanie podjęciem studiów.

Kompleksowe upowszechnienie produktu finalnego (model prawny, organizacyjny i narzędziowy) poszerzone o odpowiednie przygotowanie Uczelni do wprowadzenia tych rozwiązań (akceptacja zmian przez pracowników naukowych i władze) oraz przygotowanie komórek/pracowników odpowiedzialnych za przyjmowanie oraz ewentualną pomoc w wypełnianiu wniosków o uznanie efektów kształcenia zapewni sprawne funkcjonowanie innowacji.

Pomocna w przygotowaniu Uczelni do wprowadzenia produktu zapewne będzie publikacja, obejmująca swym zakresem nie tylko produkt finalny, ale również inne aspekty niezbędne, zarówno Uczelniom, jak i studentom, aby innowacja działała w sposób prawidłowy.

Wdrożenie i funkcjonowanie innowacji nie wiąże się z koniecznością ponoszenia dodatkowych kosztów przez jej użytkowników nie będzie również stanowiło obciążenia finansów publicznych. Obowiązki wynikające z realizacji zadań w procesie uznawalności, które otrzymają pracownicy naukowo-dydaktyczni będą odbywać się w ramach ich prac organizacyjnych na rzecz Uczelni. Zwiększone koszty związane z wdrożeniem projektu mogą pojawiać się na wybranych Uczelniach, które zdecydują się dodatkowo, celem popularyzacji uznawalności wśród studentów, powołać w ramach Biur Karier osobne stanowiska ds. pomocy przy wypełnianiu wniosku lub kompletowaniu dokumentów w procesie uznania efektów kształcenia.

Czas niezbędny na wdrożenie produktu od momentu jego wprowadzenia do systemu prawnego w Polsce to kilka miesięcy związanych z:

- koniecznością odpowiedniego dostosowania regulacji wewnętrznych przez Władze Uczelni oraz Wydziału,

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

- organizacyjnym przygotowaniem do realizacji wniosków w zakresie Uznawalności.

Koszty zaniechania działań są trudne do oszacowania ale można założyć, że na skutek braku zaangażowania się Uczelni w łączenie edukacji formalnej i pozaformalnej, będą one postrzegane jako mniej elastyczne i a ich absolwenci jako mniej dopasowani do rynku pracy, co może wpływać na konkurencyjność uczelni. Ponadto zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej proces uznawalności powinien być wprowadzony do 2015 roku w szkolnictwie wyższym. Brak odpowiedniego wcześniejszego przygotowania wprowadzi spontaniczne działania uczelni w tym zakresie, co spowoduje trudne do oszacowania koszty opracowania procedur uznawalności i ich szybkiego wdrożenia.

Opis innowacji produktu finalnego w stosunku do założeń zawartych we wniosku o dofinansowanie różni się w dwóch aspektach, po pierwsze zrezygnowano z tworzenia Centrum Uznawalności Kształcenia na rzecz indywidualnych rozwiązań stosowanych na uczelniach w ramach ich autonomii poprzez tworzenie stanowiska pełnomocnika ds. uznawalności lub komisji wydziałowych ds. uznawalności. Drugą różnicą wynikającą z przyjętych rozwiązań jest stworzenie uniwersalnego modelu (który może być wykorzystany na uczelniach kształcących nie tylko na kierunku Zarządzanie) w zakresie proponowanych rozwiązań prawnych i organizacyjnych pozwalających na przyjęcie proponowanych rozwiązań na wszystkich kierunkach kształcenia. Wprowadzone różnice w żaden sposób nie wpływają na realizację celu głównego projektu.

IV. Plan działań w procesie testowania produktu finalnego

Zadaniem fazy testowania produktu finalnego jest praktyczne sprawdzenie możliwości wdrożenia, a następnie funkcjonowania kluczowych elementów modelu uznawalności efektów kształcenia zdobytych w systemie nieformalnym i pozaformalnym wśród studentów i kandydatów na studia na kierunku Zarządzanie.

Okres testowania produktu finalnego zostanie przesunięty o jeden miesiąc w stosunku do pierwotnych założeń przyjętych we wniosku o dofinansowanie projektu i będzie realizowany od września 2013 do września 2014. Przesunięcie terminu związane jest z faktem, że sierpień to okres wakacji dla studentów szkół wyższych, a uczelnie po zakończonej sesji egzaminacyjnej i procesu rekrutacji kandydatów na studia funkcjonują w ograniczonym zakresie. Tym samym możliwość uzyskania w tym okresie zgody na uczestnictwo w procesie testowania produktu finalnego jest niewielkie. Proces testowania będzie przebiegać w trzech etapach:

- Etap 1 – dobór uczestników procesu testowania,
- Etap 2 – właściwe testowanie produktu,
- Etap 3 – działania ewaluacyjne, realizowane przez cały okres testowania produktu

Przed przystąpieniem do testowania produktu wszystkie uczelnie (publiczne i niepubliczne) prowadzące studia I stopnia na kierunku Zarządzanie zostaną zaproszone do udziału w projekcie. Uczelnie te otrzymają materiały informacyjne zawierające zalecenia Komisji Europejskiej w sprawie uznawalności i założenia projektu wychodzące naprzeciw potrzebie wprowadzenia tych zaleceń. Zgłoszenia, które złożą uczelnie staną się podstawą do wyłonienia 5 uczelni publicznych i 5 niepublicznych w oparciu o opracowane kryteria (liczba studentów studiujących na kierunku, rozmieszczenie geograficzne, termin złożenia zgłoszenia). Uczelnie uczestniczące w testowaniu otrzymają materiały informacyjne w formie prezentacji multimedialnej przedstawiające przyjęte rozwiązania w modelu prawnym, organizacyjnym i narzędziowym

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

Wyższa Szkoła Bankowa
w Gdańsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

oraz proponowane przez autorów modelu procedury wdrożenia procesu uznawalności. Kolejnym elementem w procesie testowania będą przeprowadzone warsztaty z zakresu stosowania katalogu narzędzi służących do walidacji oraz stosowania wytycznych do budowania narzędzi do uznania kwalifikacji dla innych przedmiotów niż te, które zostały opracowane w projekcie. Również zostaną przeprowadzone warsztaty dotyczące stosowania rozwiązań legislacyjno-organizacyjnych. Udział w warsztatach dotyczyć będzie uczelni, które się zgłosiły do etapu testowania. W ramach realizowanych warsztatów zostaną zaprezentowane prezentacje multimedialne i opisy modelu stanowiące materiały dydaktyczne dla uczestników. W spotkaniach uczestniczyć będą przedstawiciele władz uczelni, pracownicy dydaktyczni i administracyjni zainteresowani procesem uznawalności i chcący pozyskać wiedzę w tym zakresie, liczba uczestników warsztatów uzależniona będzie od wielkości zatrudnienia w testowanej uczelni i zakłada się, że jednorazowo warsztat będzie prowadzony w grupie od 15-30 osób. Warsztaty zostaną zorganizowane na terenie uczelni uczestniczących w procesie testowania w terminie wcześniej uzgodnionym.

Etap 1 – dobór uczestników procesu testowania

Do udziału w procesie testowania zostaną wybrane dwie grupy, pierwszą z nich stanowić będą uczelnie odpowiedzialne za wdrożenie i prowadzenie procesu uznawalności efektów kształcenia. Drugą stanowić będą osoby chcące skorzystać z procesu uznawalności, tj. studenci lub kandydaci na studia I stopnia na kierunku Zarządzanie. Testowany będzie aspekt prawno-organizacyjny na szczeblu uczelni w celu walidacji i ewaluacji modelu. Również przetestowane zostaną procedury uznawalności w celu sprawdzenia modelu narzędziowego w praktyce.

Dobór uczestników do pierwszej grupy odbędzie się w miesiącach wrzesień-październik 2013. Do wszystkich Uczelni z całej Polski prowadzących studia I stopnia na kierunku zarządzanie od minimum 3 lat (mających I, II i III rok studiów), kształcących zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych, zostaną skierowane zaproszenia do udziału w testowaniu produktu. Następnie z otrzymanych pozytywnych deklaracji o przystąpieniu do testowania zostanie wybranych 10 uczelni (5 publicznych i 5 niepublicznych). W przypadku otrzymania większej liczby pozytywnych deklaracji, przy ostatecznym wyborze będzie brana pod uwagę wielkość uczelni mierzona liczbą kształconych studentów na kierunku Zarządzanie (uczelnie o największej liczbie studentów zostaną zaproszone do testowania) w wypadku uczelni o zbliżonej liczbie studentów zostanie wykorzystane kolejne kryterium oparte o zróżnicowanie geograficzne (wskazane jest wybranie przynajmniej jednej uczelni z każdego województwa), pod uwagę brane będzie również zróżnicowanie pod względem struktury organizacyjnej uczelni (uczelnie kształcące na różnych kierunkach). W przypadku mniejszej od 10 liczby pozytywnych deklaracji zostaną przeprowadzone indywidualne rozmowy z uczelniami, które nie odpowiedziały na zaproszenie. W stosunku do wniosku o dofinansowanie nastąpiła zmiana liczby uczelni uczestniczących w procesie testowania z 20 do 10. Po zakończeniu pogłębionej diagnozy trudno będzie zaangażować w proces testowania tak dużą liczbę uczelni w stosunkowo krótkim czasie, uzyskane wyniki z 5 uczelni publicznych i 5 niepublicznych będą miarodajne do dokonania walidacji produktu, ponieważ zapewniony zostanie dobór reprezentujący przekrój uczelni w Polsce (pod względem formy- publiczne i niepubliczne, geograficzny- bez ograniczeń w obszarze, oraz pod kątem wielkości- wielkwydziałowe jak i jednowydziałowe).

Do drugiej grupy zostanie zaproszonych 15 osób, kandydatów na studia lub studentów studiów I stopnia na kierunku Zarządzanie studiujących w Wyższej Szkole Bankowej. Studenci jak i kandydaci powinni posiadać doświadczenie w zarządzaniu zdobyte w systemie nieformalnym lub pozaformalnym, które może stanowić podstawę uznania efektów kształcenia. Grupa studentów zostanie wyłoniona w lutym 2014, przed rozpoczęciem letniego semestru studiów, zaś grupa kandydatów na studia w czerwcu 2014 roku spośród

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

kandydatów na studia I stopnia kierunek Zarządzanie w WSB w Gdańsku. Informacja o możliwości wzięcia udziału w procesie testowania zostanie przekazana studentom zarządzania na specjalnych spotkaniach, które odbędą się w styczniu 2014 roku, zaś kandydatom na studia takie informacje będą przekazywane bezpośrednio przez dział rekrutacji Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku.

Etap 2 – testowanie produktu

Władzom uczelni wyłonionych na etapie I zostanie zaprezentowany produkt finalny składający się z modelu prawnego, organizacyjnego i narzędziowego. Prezentacja odbędzie się na spotkaniu w siedzibie uczelni biorącej udział w testowaniu, po ustaleniu terminu spotkania. Będzie przeprowadzona przez eksperta głównego i członków zespołu powołanych w ramach projektu w ramach zadania 3 (zespół ds. testowania składający się z 3 ekspertów). Przed spotkaniem uczestnikom zostaną przesłane w formie elektronicznej materiały zawierające informacje o podstawowych założeniach modelu uznawalności efektów kształcenia. Po prezentacji w trakcie dyskusji osoby biorące udział w spotkaniu (władze uczelni) zostaną poproszone o wyrażenie krytycznej opinii, co do możliwości zastosowania każdej z części modelu. Każde spotkanie zakończy się przygotowaniem raportu przez eksperta głównego i zespół do spraw testowania. Raporty zostaną następnie przeanalizowane i objęte procesem ewaluacji przez ewaluatora zewnętrznego zatrudnionego w przy realizacji projektu a uwagi wdrożone do wypracowanego modelu.

W miesiącu styczniu spośród pracowników naukowych WSB w Gdańsku decyzją dziekana i zgodnie z modelem prawnym i organizacyjnym zostanie powołana Komisja ds. Uznawalności Efektów Kształcenia. Komisja zajmie się na przełomie czerwca i lipca rozpatrzeniem wniosków złożonych przez 15 osób wcześniej wybranych z pośród studentów i kandydatów na studia o uznanie efektów kształcenia zgodnie z modelem prawnym, organizacyjnym i narzędziowym. W przypadku braku możliwości uznania efektów kształcenia na podstawie dokumentów przedstawionych przez kandydata, zgodnie z zapisami modelu organizacyjnego, komisja będzie mogła przeprowadzić test weryfikujący – zgodny z modelem narzędziowym. W posiedzeniach komisji brać będą udział eksperci, którzy przygotowują raport, dotyczący prac komisji oraz trudności lub problemów, które pojawiły się w procesie uznawalności. Przygotowany raport będzie stanowił podstawę dokonania modyfikacji lub korekt w produkcie finalnym. Ze względu na trudność przeprowadzenia takiego eksperymentu w innych uczelniach, testowanie odbędzie się u projektodawcy, tj. w Wyższej Szkole Bankowej w Gdańsku.

Etap 3 – działania ewaluacyjne

W efekcie procesu testowania uzyskane zostaną opinie władz 10 Uczelni wyłonionych do testowania modelu dotyczące przygotowanego produktu finalnego i możliwości zastosowania każdej z jego części w procesie uznawalności efektów kształcenia, a także raporty z posiedzeń Komisji ds. Uznawalności Efektów Kształcenia dotyczących uznania efektów kształcenia 15 osobom wyłonionym z pośród studentów i kandydatów na studia I stopnia na kierunku Zarządzanie. Uwagi zawarte w opiniach i raportach będą stanowiły podstawę dokonania korekt i zmian w poszczególnych elementach modelu uznawalności, a także przygotowania ostatecznej wersji produktu finalnego.

V. Sposób sprawdzenia, czy innowacja działa

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

Badanie rzeczywistych efektów testowania obejmuje dwa elementy:

1. Zgromadzenie wszystkich danych z fazy testowania i ich ocenę.
2. Ewaluację wewnętrzną i zewnętrzną.

Ewaluacja wewnętrzna będzie zmierzać do udzielenia odpowiedzi na pytanie czy produkt wypracowany w projekcie jest realizowany zgodnie z założeniami określonymi we wniosku oraz w strategii wdrażania. Ewaluacji podlegać będzie produkt wytworzony w ramach projektu. Grupy zaangażowane w realizację będą poddane badaniu (wywiady, kwestionariusze ankietowe) przed rozpoczęciem (pretesty) testowania oraz po zakończeniu (posttesty). Po zakończeniu fazy testowania sformułowane zostaną wnioski i rekomendacje.

Ewaluacja zewnętrzna pozwoli uzyskać wiarygodną ocenę wdrożenia innowacji. Ewaluator zewnętrzny zostanie wybrany zgodnie z zasadą konkurencyjności w oparciu o kryteria dotyczące: wiedzy merytorycznej, doświadczenia w ewaluacjach i koncepcję badań w projekcie.

Zadaniem ewaluatora będzie przeprowadzenie następujących działań:

- przygotowanie metodologii badań ewaluacyjnych,
- sformułowanie kluczowych pytań pozwalających określić między innymi: czy proponowany model jest skuteczny i efektywny?, co wpływa na skuteczność modelu?, czy jest możliwe zwiększenie skuteczności proponowanych rozwiązań?, czy produkt został odpowiednio zaprezentowany grupie odbiorców?, czy zmienił ich świadomość w zakresie uznawalności efektów kształcenia? czy uczestnicy akceptują przyjęte rozwiązania i widzą możliwość wdrożenia modelu?
- sformułowanie kryteriów wartościowania,
- opracowanie narzędzi i realizacja badania,
- przygotowanie raportu zawierającego wnioski i rekomendacje,
- udział w spotkaniu panelu ekspertów celem zaprezentowania wyników ewaluacji, które należy uwzględnić w ostatecznej wersji produktu.

Realizując powyższe zadania możliwe będzie określenie innowacyjnego charakteru produktu, czyli adekwatności (czy produkt odpowiada realnym potrzebom), efektywności, skuteczności (czy jego stosowanie przynosi określone wyniki), trafności i trwałości efektów.

Po zakończeniu testowania produktu i dokonaniu oceny jego rzeczywistych efektów eksperci projektu określą kształt produktu finalnego.

VI. Strategia upowszechniania

Celem działań upowszechniających jest nabycie wiedzy przez władze uczelni i pracowników dydaktycznych i administracyjnych uczelni wyższych oraz studentów i kandydatów na studia, z zakresu możliwości uznawania efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego oraz nabycie praktycznych umiejętności stosowania głównych założeń modeli wypracowanych w ramach niniejszego projektu. Proces upowszechniania ma miejsce od fazy 2- opracowanie wstępnej wersji produktu finalnego i jest kontynuowany we wszystkich etapach wdrażania projektu.

W ramach projektu planuje się prowadzenie działań upowszechniających zagadnienia uznawalności efektów kształcenia nieformalnego i pozaformalnego, pośrednio dla całego środowiska akademickiego w postaci upowszechniania informacji o istocie problemu i produkcie finalnym oraz bezpośrednio w zakresie prezentowania produktu finalnego dla pracowników, co najmniej 32 uczelni wyższych (publicznych i niepublicznych) kształcących na kierunku Zarządzanie. Przyjęta liczba uczelni wyższych nie odbiega od pierwotnych założeń w projekcie.

Wyższa Szkoła Bankowa
w Gdańsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

Działania upowszechniające skierowane będą do władz i pracowników uczelni wyższych odpowiedzialnych za organizowanie procesu dydaktycznego na uczelniach i w jej jednostkach organizacyjnych. Będą to osoby pełniące funkcje rektorów, prorektorów, kanclerzy, dziekanów, prodziekanów, kierowników jednostek organizacyjnych oraz pracownicy dydaktyczni i administracyjni uczelni. Adresowanie działań upowszechniających do wszystkich grup pracowniczych wynika z występowania różnych struktur organizacyjnych na uczelniach. Planuje się prowadzenie działań upowszechniających dla minimum 700 osób w tym co najmniej 280 kobiet i 420 mężczyzn. (zgodnie z danymi GUS z 2010 r. 40% nauczycieli akademickich uczelni publicznych i niepublicznych to kobiety).

W wymiarze docelowym działania upowszechniające będą skierowane również do kandydatów na studia na kierunek Zarządzanie oraz studentów I stopnia (kierunek Zarządzanie jest na II miejscu najpopularniejszych kierunków według MNiSW Informacja o wynikach rekrutacji na studia 2011/2012).

Wsparciem dla działań upowszechniających prowadzonych dla wyżej opisanych grup będzie przekazanie informacji o produkcie do przedstawicieli NCBiR (Instytucja Pośrednicząca) oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W ramach upowszechniania projektu zaplanowano następujące działania:

-Utworzenie, aktualizację, pozycjonowanie strony www.efs.pl/modelkształcenia zawierającej informacje z zakresu uznawalności efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego wraz z przedstawieniem i praktycznymi wskazówkami wdrożenia produktu finalnego projektu, przekazanie informacji również za pośrednictwem strony internetowej Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku (do kandydatów i studentów), jak działanie ciągłe od początku realizacji działań.

- Stworzenie i wysyłanie newslettera dotyczącego produktu finalnego do osób ze środowiska akademickiego (baza dziekanów/ prodziekanów, rektorów/ prorektorów), wysłanie cyklicznego newslettera do grupy Wyższych Szkół Bankowych w Polsce, działanie ciągłe, oraz wysłanie newslettera do bazy 5500 rekordów osób na stanowiskach kierowniczych, specjalistycznych, właścicieli przedsiębiorstw, osób z doświadczeniem w zarządzaniu z różnych sektorów gospodarki- potencjalnych kandydatów na studia. Newsletter zostanie wysłany również do samorządów studenckich, do Parlamentu Studentów RP, do Niezależnego Zrzeszenia Studentów, oraz do Zrzeszenia Studentów Polskich.-Stworzenie i wysyłka folderów(informacje o stworzonym produkcie) – wysyłana do Uczelni w Polsce.

-Kampania upowszechniająca w prasie związanej ze szkolnictwem wyższym oraz w tygodnikach społeczno-gospodarczych (7 artykułów- prasa taka jak „Perspektywy” oraz „Forum Akademickie”.

-Opracowanie i wydanie publikacji (1425 sztuk) upowszechniającej uznawalność efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, zawierającej kompleksowy opis modelu, przykłady krajów UE, ramy prawne uznawalności. Publikacja zostanie wydana w wersji papierowej oraz elektronicznej, ponadto zostanie przetłumaczona na język angielski i wydana w tym języku w wersji elektronicznej. Publikacja będzie bezpłatna i zostanie rozesłana do wszystkich uczelni wyższych w kraju oraz do instytucji publicznych i prywatnych związanych ze szkolnictwem wyższym.

-Organizacja i realizacja 32 warsztatów w 16 województwach dla co najmniej 700 pracowników uczelni wyższych (280 kobiet i 420 mężczyzn), w grupach około 25 osób. Pierwotnie w projekcie zakładano realizację odrębnych warsztatów dla władz uczelni i pracowników, niemniej z uwagi, na brak zróżnicowania informacji dla dydaktyków i władz uczelni, zakłada się prowadzenie wspólnych warsztatów. W ramach warsztatów prowadzący będą prezentowali założenia produktu finalnego, w tym prawne uwarunkowania wprowadzenia modelu w obszarze prawa powszechnie obowiązującego (nowelizacja ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym, wydanie rozporządzenia) i w ramach wewnętrznych uregulowań uczelni (uchwała senatu); narzędzia uznawalności; formularze; procedury; terminy; organy właściwe w zakresie

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

uznawalności; problematykę pobierania odpłatności za uznawalność efektów kształcenia; postępowanie rekrutacyjne a uznawalność efektów kształcenia; formę zaliczenia; rolę dydaktyka w procesie uznawalności; przykładowe certyfikaty podlegające uznawalności.

-Udział w 7 konferencjach (krajowych i zagranicznych) z zakresu dydaktyki w naukach ekonomicznych.

-Przygotowanie i dystrybucja raportu końcowego (etap upowszechniania i włączania po walidacji produktu)- opracowanie i dystrybucja raportu końcowego projektu do uczelni zawierającego- opis projektu, działania, wyniki, rezultaty, dobre praktyki, opis produktu finalnego. Będzie dystrybuowany do Uczelni testujących, do członków Rady Programowej Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku, do Instytucji Zrzeszających Pracodawców, Samorządów Studenckich, prezentowany na konferencjach.

VII. Strategia włączania do głównego nurtu polityki

Celem działań włączających jest informowanie o potrzebie wprowadzenia rozwiązań mających na celu zmiany w ustawie z dnia 27 lipca 2005 r. oraz zachęcenie do szerokiego stosowania metodyki, procedur wypracowanych w projekcie. W wymiarze horyzontalnym będą to działania zmierzające do stosowania wypracowanej w projekcie innowacji na uczelniach poprzez zainteresowanie produktem władz uczelni, dydaktyków oraz pracowników administracyjnych. W wymiarze wertykalnym działania podejmowane przez Projektodawcę będą zmierzać do informowania i zachęcenia grupy decydentów różnego szczebla od rozwiązań wypracowanych w projekcie. Prawo o szkolnictwie wyższym, w zakresie wprowadzenia regulacji polegającej na możliwości potwierdzania przez uczelnie efektów kształcenia uzyskanych drogą inną niż formalna. Decydentami w przedmiotowym zakresie są konstytucyjne organy RP: Rada Ministrów (inicjatywa ustawodawcza), Sejm, Senat, Prezydent RP oraz instytucje opiniotwórcze z zakresu szkolnictwa wyższego. Realizacja celu wymaga pozytywnej akceptacji ze strony Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego, który w intencjach projektodawcy ma być w imieniu Rady Ministrów inicjatorem ustawodawczym. Inicjatywa Ministra ma w zamierzeniach projektodawców uzyskać poparcie sejmowej Komisji stałej do spraw Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu. W pierwszym etapie realizacji projektu zespół ekspercki spotkał się z Wicemarszałkiem Senatu Janem Wyrowińskim, który wyraził zainteresowanie i poparcie dla proponowanych przez zespół ekspercki rozwiązań (załącznik nr 6).

W ramach działań włączających planuje się konsultacje zespołu eksperckiego z następującymi instytucjami administracji publicznej:

- spotkanie z przedstawicielami Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (I-XII 2014),
- spotkanie z sejmową Komisją stałą do spraw Nauki i Szkolnictwa Wyższego (I-XII 2014),
- spotkanie z senacką Komisją Nauki, Edukacji i Sportu (I-XII 2014),
- spotkania z posłami i senatorami – członkami poselskiej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu (I-XII 2014),
- spotkanie z przedstawicielem Parlamentu Europejskiego (podkreślenie potrzeby implementacji prawa wspólnotowego).

Mając na uwadze długi okres procesu legislacyjnego w Polsce oraz potrzebę wprowadzenia innowacji do roku akademickiego 2015/2016 działania włączające muszą zostać prowadzone z odpowiednim wyprzedzeniem.

Osiągnięcie celu wymaga również konsultacji rozwiązań przyjętych w produkcie finalnym z Instytucjami,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPOJNOŚCI

Wyższa Szkoła Bankowa
w Gdańsku

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

które stosownie do możliwości i zainteresowania z ich strony będą przedmiotem konsultacji. W zakresie prowadzenie konsultacji nastąpi zmiana w stosunku do projektu o dofinansowanie iż z wymienionych instytucji procesowi konsultacji poddane zostaną tylko te instytucje, które wyrażą zgodę, przewidziana minimalna liczba instytucji to 2 z niżej zaprezentowanej listy:

- Radą Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego – ustawowym organem opiniodawczym z zakresu szkolnictwa wyższego,
- Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- Konferencją Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych,
- Parlamentem Studentów RP,
- Niezależnym Zrzeszenia Studentów,
- Zrzeszeniem Studentów Polskich.

Ponadto w ramach mainstreamingu horyzontalnego przewiduje się działania dotyczące istoty uznawalności efektów uzyskanych inną drogą niż formalną w postaci:

- realizacji debat z udziałem ekspertów bolońskich, MNiSW, Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Instytutu Badań Edukacyjnych, przedstawicieli sejmowej Komisji ds. Edukacji,
- udziału ekspertów i pracowników projektu w konferencjach (7) nt.: dydaktyki w naukach ekonomicznych oraz konferencjach z zakresu zarządzania w ramach których organizowane są panele dotyczące dydaktyki i procesów kształcenia (np. Dydaktyka w naukach ekonomicznych – organizator Zachodniopomorski Uniwersytet Techniczny w Szczecinie) organizowanych przez głównych interesariuszy procesu uznawania efektów kształcenia poza- i nieformalnego m.in. przez instytucje szkoleniowe (mające wpływ na kształcenie pozaformalne), stowarzyszenia pracodawców (wyniki doświadczenia zawodowego są efektami kształcenia nieformalnego), uczelnie,
- realizacją spotkań konsultacyjnych w uczelniach zainteresowanych wdrożeniem modelu w zakresie organizacyjnym i narzędziowym.

O sukcesie działań upowszechniających i włączających do głównego nurtu polityki będzie stanowić liczba uczelni, które poprzez powyższe formy działań zapoznają się z rezultatami projektu i zadeklarują poparcie idei włączenie produktu innowacyjnego do głównego nurtu polityki.

VIII. Kamienie milowe II etapu projektu

Wrzesień 2013- rozpoczęcie procesu testowania

Zaproszenia wysyłane do wszystkich uczelni publicznych i niepublicznych posiadających kierunek Zarządzanie na studiach I stopnia. Rekrutacja kandydatów na studia zainteresowanych kierunkiem Zarządzanie posiadających doświadczenie zawodowe. Rozpoczęcie warsztatów wdrażających na uczelniach, podpisywanie umów

Wrzesień 2014- wyniki analizy rzeczywistych efektów testowania

Raport końcowy sporządzany przez ewaluatora zewnętrznego, umożliwiający dokonanie korekt modelu.

Marzec 2015- opracowanie ostatecznej wersji produktu

Przedstawienie produktu do walidacji.

Wrzesień 2015- zakończenie fazy upowszechniania produktu

Zakończenie realizacji działań upowszechniających i włączających, w tym konferencja upowszechniająca, rozesłanie materiałów- do uczelni (poza uczelniami testującymi) wrzesień 2015.

IX. Analiza ryzyka

Szczegółowa analiza działań prowadzonych na etapie testowania, upowszechniania i włączania pozwoliła zidentyfikować następujące obszary ryzyka oraz działania służące jego ograniczaniu.

L.p.	Potencjalne zagrożenie	Prawdopodobieństwo wystąpienia 1 niskie, 2- średnie, 3- wysokie	Wpływ ryzyka na realizację projektu 1 niskie, 2- średnie, 3- wysokie	Poziom ryzyka 5=3x4	Sposób ograniczania ryzyka
1	2	3	4	5	6
Ryzyko w procesie testowania					
1	Brak możliwości organizacyjnych uczelni wyższych do wzięcia udziału w procesie testowania produktu finalnego	2	3	6	Wysłanie zaproszenia do udziału w procesie testowania do wszystkich uczelni w Polsce realizujących studia na kierunku Zarządzanie
Ryzyko w procesie upowszechniania					
2	Trudności w opracowaniu harmonogramu 32 warsztatów w 16 województwach wynikające z kalendarza roku akademickiego	1	1	1	Wsparcie ze strony innych (8) Szkół Bankowych w Polsce
3	Niezrealizowanie założonego limitu 700 osób biorących udział w procesie upowszechniania	2	3	6	Współpraca z uczelniami biorącymi udział w procesie testowania. Współpraca w informowaniu na temat projektu z władzami uczelni
4	Niespełnienie kryterium płci w grupie osób biorących udział w procesie upowszechniania	1	3	3	Przyjęcie limitu mężczyzn biorących udział w szkoleniach
Ryzyko w procesie włączania					
4	Brak współpracy ze strony instytucji administracji publicznej w procesie włączania	3	1	3	Duża aktywność w nawiązaniu kontaktu z instytucjami już na etapie testowania produktu w celu opracowania harmonogramu spotkań

„PI- Nowy model kształcenia- uznanie efektów kształcenia pozaformalnego i nieformalnego w kształceniu na poziomie wyższym na kierunku Zarządzanie”

5	Brak współpracy ze strony podmiotów konsultujących związanych ze środowiskiem akademickim	3	1	3	Duża aktywność w nawiązaniu kontaktu z instytucjami już na etapie testowania produktu w celu opracowania harmonogramu spotkań
6	Możliwość wprowadzenia przez ustawodawcę w prawie o szkolnictwie wyższym szczegółowych uregulowań dotyczących uznawalności odmiennych od przyjętych w projekcie	1	2	2	Monitorowanie podejmowanych inicjatyw przez inne jednostki. Wcześniejsze opracowanie publikacji prezentującej założenia produktu finalnego. Aktywna promocja produktu wśród przedstawicieli instytucji administracji publicznej.

Skala:**1-2 niskie- akceptacja,****3-4 średnie- unikanie,****6-9 wysokie- eliminacja.****Załączniki:**

Załącznik nr 1- Raport z badań jakościowych

Załącznik nr 2- Raport z badań ilościowych

Załącznik nr 3- Raport ze spotkań z Dziekanami i pracownikami samodzielnymi

Załącznik nr 4- Opinie Dziekanów i pracowników samodzielnich o Modelu

Załącznik nr 5- Raport ze spotkań z Radą Programową Wyższej Szkoły Bankowej w Gdańsku

Załącznik nr 6- Opinia Wicemarszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Załącznik nr 7- Opis produktu finalnego

Załącznik nr 8- Produkt finalny- Nowy Model Kształcenia

Aleksandra Cholewa, Menedżer Projektu

.....

Imię i Nazwisko, funkcja